

naturligt, at de, der have givet sig af med Sagen, skjøndt de ikke havde Noget med den at gjøre, ikke have kunnet tage dette Hensyn, hvorved man maaffee gvanleviis er kommen ind paa en Wei, der i sig selv ikke er rigtig og vistnok vil medføre mange Slags Efterveer. Hvor der foreligger Spørgsmaal om at erstatte Noget ved at eftergive Skat, skal man huske paa, at Eftergivelse af Skat saagodt som albrig bør stee landsdeelsviis eller provindsviis, men kun bør angaae den enkelte Statteyder. Der, hvor Statteyderen er istand til at yde Skat, er der ikke Grund til at give Noget efter; der, hvor han derimod ikke kan det, kan Henstand eller Eftergivelse være nødvendig. Naar vi først begynde med at gaae ind paa at godtgjøre lidte Tab ved den Slags Eftergivelse, kan det være, at vi give den kun meget lidt efter, der har lidt et stort Tab, og give den meget efter, som har et lille Tab, men dette kan dog ikke være Meningen. Altsaa er den hele Betragtningssmaaade gennem Skatteeftergivelse at lempe sig efter, hvad Provindsfer, eller Byer, eller Communer have tabt, ikke rigtig. Skatten maa opgjøres, og det maa først blive klart, at de Vedkommende ikke kunne betale den, førend der kan være Tale om Eftergivelse. Det ligger i Skatteræfensets Natur, at den er haardhjertet; vi see hver Dag, at Skattekræveren gaaer til den yderste Grændse ligeoverfor dem, der skulle betale Skatten; hvilken Grund der har har ødelagt den Statteyder, der neppe kan svare sin Skat, spørges der ikke om og kan der fra Skattekrævningens Side heller ikke spørges om. Det kunde muligt komme frem, at der i Jylland, som Følge af Opkrævningen af disse Skatter, kunde blive Restancer, Restancer af en saadan Art, at man med Billighed og Nytte kunde eftergive dem eller give Henstand med dem, men saa maa Spørgsmaalet ligge for som et Forslag til Eftergivelse eller Henstand med Skatterestancer, og det kan ikke komme frem under Skattelovens Behandling eller ved Udsærdigelsen af den. — De enkelte Gjenstande, som have været bragte under Omtale ved Lovforslaget, ere i væsentlig Grad de samme, som vi kjende fra forrige Behandling. Det er naturligt, at Enhver især igjen forsøger at gjøre de Anskuelser gjældende, som han har troet ere

de rette, og som han har arbeidet for, saameget som han kunde. Jeg er overbevist om, at, naar man forsøger sine Kræfter med megen Iver paa denne Opgave, saa vil man komme til at see, at Skattelove af denne Art ikke første Gang, de komme frem og skulle bruges, kunne komme til Fuldkommenhed. I alt Skattevæsen, i alle Indretninger af denne Art skal Noget komme som Erfaringslag; man maa prøve det i den mindre heldig Skikkelse, erkjende Manglerne og rette dem siden. Saaledes vil det ogsaa blive Tilfældet med denne Skat, isald den bliver indført.

Jeg kommer nu til det tredje Punkt, nemlig det, som blev bragt paa Bane af det ærebe Medlem for Randers Amts 1ste Valgkreds (N. Hage), om der er Grund for os til denne Gang at bevilge denne Skat eller ikke. Han henviste, som sagt, til „Fællesstaten“, og det er ganske afgjort, at, saalænge vi ikke vide, hvilken Magt Fællesregjeringen har — siden Fællesforfatningen er i anerkjendt Kraft og Virksomhed, maa den vel have den fornødne Kraft til at skaffe det, som Fællesskabet nødvendigt forudsætter, det, som Slesvig skal bidrage, — saalænge vi ikke vide dette, kunne vi heller ikke tage denne Sag under alvorlig og gjenmemgribende Betragtning, og saalænge gjøre vi rettest i ikke at yde Noget. Lader os see, hvorledes vor Stilling er ligeoverfor dem, der stille denne Begjæring til os. I det Finantslovforslag, som foreligger, have vi en Indtægt af $8\frac{1}{2}$ Million Rigsdaler og en Udgift af ca. $6\frac{1}{2}$ Million, og vi have altsaa et Overskud af 2 Millioner Rigsdaler. Regne vi Slesvigs Bidrag omtrent til $\frac{1}{5}$, vil der komme et Tillæg til disse 2 Millioner af omtrent $\frac{1}{2}$ Million. Naar vi lægge det sammen, vil altsaa Fællesstaten have at raade over — forsaavidt den er en virkelig Fællesstat, — thi ellers er den ikke —, saaledes som Lovene existere, jeg holder mig blot til Lovene — saa vil Fællesstaten, siger jeg, have at raade over omtrent $2\frac{1}{2}$ Million Rigsdaler. Jeg skulde næsten troe, at naar vi dertil tage de Hjelpekilder, som den har, deels i Kassebeholdning og deels i Reservesond, maa den kunne slaae sig igjennem for Danmark-Slesvig. Derfor de ere i Fællesskab, ere de ikke vanmægtige længere, men kunne